

GOSPODARSKI LIST

List izhaja
Stane

P.N. Licejska knjiznica
Ljubljana
Jugoslavija

Štev. 4

1923

:: Upravištvo in uredništvo ::
V GORICI CORSO VERDI ŠT. 32

:: Rokopisi se ne vračajo ::

VINSKI DAVEK.

N. arja naših zadrug.
N. aruh. Gojitev koruze.
Jus. O žvepljanju in škropljenju
trt. Ing. A. Podgornik: Prehod od suhega
k zelenemu krmljenju. Ing. A. P.: Krm-
ska pasa. Umetni gnoj v vrtnarstvu. Širi-
mo svilorejo. U.: O gnilobi krompirja.
Tržni pregled. A. Bajec: Knjigovodski
tečaj. Vprašanja in odgovori. Kako je po
deželi: iz Dobravelj, izpod Nanosa, si-
rarski tečaj v Zatoľminu, iz Brd. Nove
odredbe: vinski davek, splošni davek na
blagovni promet. Gospodarski drobiž.

V notranjosti lista prinašamo glav-
ne določbe o vinskem davku. Ker je ta
davek globoko posegel v gospodarsko
življenje našega vinorejskega ljudstva,
se je vršil dne 27. marca v Gorici sesta-
nek zaupnikov kmetsko-delavske zveze,
ki je sklenil, da se skliče na velikonočni
pondeljek v Dornberg veliko zborova-
nje vinorejcev, ki se je tudi res vršilo.
Na zborovanju je bilo zastopano zelo
mного vinorejcev, ki so prišli na zboro-
vanje od daleč na okoli. Podajamo v na-
slednjem glavne podatke iz govora gosp.
poslanca Ščeka:

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. V. B. Rihenberk. Ker je danes v
listu podoben dopis in iz bojazni, da je
Vaš zastarel, smo ga izpustili.

Kar ni priobčeno danes pride prihod-
njič, posebno od g. F. F. iz Idrije in g. V.
V. iz Suhorja. Pošljite še kaj.

Sotrudnike in prijatelje prosimo, da
pošljejo gradivo vsaj do 5. maja.

VINOGRADNIKI POZOR! Ne
uporabljajte slabega žvepla temveč le
najboljše. Je sicer za okoli 10% dražje a
več kot za 100% boljše. Žveplo mora biti
drobno mleto kot najfinejša moka, ker
drugače se otrese. Le najfinejše žveplo
ostane in koristi v celoti.

Stara Avstrija je negovala in pod-
pirala vinorejce ter jim dajala različne
premije in brezobrestna posojila za naj-
lepše urejene vinograde. Vina je pride-
lala Avstrija 4,600.000 hl, Ogrska pa
4,700.000 hl, skupaj torej 9,300.000 hl. To
vino je zadostovalo za 50 milijonov ljudi,
ki jih je Avstro-ogrška imela. Izvažalo
in uvažalo se je le brezpomembno koli-
čino vina. Po vojni so prišli naši kraji
pod Italijo, ki pa pridela na svojih 40 mi-
ljonov ljudi, ravnotoliko hl vina. Pred
vojno so bila vina v Italiji mnogo bolj
po ceni kot v Avstriji in že iz tega raz-
loga samega so prišli naši vinorejci v
mного slabši položaj. Poleg tega je naše
vino izgubilo vse trge v Avstriji, Čeho-
slovaški, Jugoslaviji, Poljski itd. Upo-
števati moramo pa tudi to, da so naši

vinogradi med vojsko hučo trpeli. Po-
goji med našim in italijanskim vinorej-
cem torej niso na noben način enaki in
to bi morala vlada tudi upoštevati pri
vpeljavi vseh zakonov, ki jih uvaja v
našo deželo. Država je za to tu, da skrbi
za blagobit svojih državljanov in ako ho-
če dvigniti davčno moč mora poskrbeti
za odprodajo vina, predvsem za izvoz.
Na zborovanju so bile sprejete različne
primerne resolucije, ki so bile priobčene
v listih.

Sklenilo se je tudi, da se zberejo vse
že obstoječe in ustanovljajoče se zadru-
ge na sestanek, na kateremu se postavi pod-
laga močni vinarski organizaciji. Sesta-
nek se bo vršil v četrtek, dne 26. t. m.
dopoldne v Gorici.

Letina vina v Italiji l. 1922 je bila pod
srednjimi letinami, ker so pridelali samo
35.626.000 hl vina, od teh 1.257.000 hl v
Novih pokrajinah. V letih od 1909-1920 so
pridelali v srednjem 41.130.000 hl vina.
L. 1921 je bila letina vina še slabša kot
l. 1922, ker so pridelali le 31.908.000 hl vi-
na. Najvinorodnejša pokrajina je Pije-
mont, ki je pridelal l. 1922 5.100.000 hl vi-
na, sledi Emilija s približno enako količi-
no, potem Toscana, Apulija, Sicilija itd.

15 17% superfosfat, 40% kalijevo sol in
čilski soliter dobite v zalogi

Zadružne Zveze v Gorici

Corso Verdi 32.

Inserirajte v „Gospodarskem listu“

CENA OGLASOM: 1 stran 100 L.

$\frac{1}{2}$	"	60	"
$\frac{1}{4}$	"	40	"
$\frac{1}{8}$	"	25	"

Za objavo v 2 št. 5% popusta, v 3 št. 10%, v 6 št. 20% celo leto 30% popusta.

JOSIP KERŠEVANI, mehanik in puškar v Gorici, Stolni trg 9

naznanja si občinstvu da mu je na novo došla velika množina blaga
iz svetovno znanih tovarn. Novo došlo blago prodajam po jako znižanih cenah.
Na pr. šivalne stroje **Orig. Mundlos, Pfaff, Gritzner, Adler, Neuman, Afrana in Winselmann.**
Posebno opozarjam cenj. šivilje in neveste na strokovni poduk za umetno vezanje,
in krpanje, katerega dajam brezplačno.

Dvokolesa: **Orig. Puch, Orig. Stiria, Orig. Start, Waffenrad, Regent, Kosmos,**
Helical in mala motorna kolesa

Velika izbira pušk, samokresov, patron, dinamičnih patron, smodnik za raz-
streljevanje kamnov in za lovce, ter potrebščine za zgoraj omenjene premete.

Lastna delavnica in popravljavnica Stolni trg. šte. 3.

Z jamstvom prodajam šivalne stroje, dvokolesa in puške tudi na mesečne obroke

Za točno, solidno postrežbo in konkurenčno ceno jamči

JOSIP KERŠEVANI, mehanik in puškar.

GOSPODARSKI LIST

List izhaja enkrat na mesec —
Stane za celo leto 12 lir, za pol
leta 6 l., posamezna številka 1 liro.

Leto II. Štev. 4
april 1923

:: Upravištvo in uredništvo ::
V GORICI CORSO VERDI ŠT. 32
:: Rokopisi se ne vračajo ::

O IZMENJAVI DENARJA NAŠIH ZADRUG

sa te dni mnogo piše. Gospodarski list se ne bo spuščal v razpravljanje tega kočljivega vprašanja, ki je dobilo tu in onstran meje političen značaj. Naša italijanska vlada je zavzela stališče, da se mora to vprašanje urediti pri pogajanjih med njo in Jugoslavijo, ker gre za terjatve italijanskih upnikov (naše zadruge) napram Jugoslovanskim dolžnikom (zadružne zveze v Jugoslaviji). Ker se pa ta pogajanja vlečejo že leta in leta, je našim zadrugam narasla ogromna škoda, 1. ker se krone nič ali pramalo obrestujejo in jim 2. primanjkuje za poslovanje potrebni denar. Kompetentni faktorji bi morali rešitev čimbolj pospešiti v prosep našega narodnega gospodarstva.

Naš vsakdanji kruh.

V znoju svojega obraza si boš služil svoj kruh. Tako je bilo rečeno, tako je bilo, bo in tako je tudi danes, pri nas v sedanjem momentu mogoče bolj, kot kedaj prej. Debelim egiptovskim kravam so sledile suhe, dobrim letinam sta sledili sedaj že dve slabi. Smo li bili nanje pripravljeni, smo li pripravljeni še na hujše čase?

Bilo je še pred malo časa. Lire so tekle in na cesti se jih je dobilo. Priklonil si se, prodal kakšno gnilo topolovo drevo, kakšen kmetijski pridelek, delal par ur in dobil si lire. Brez skrbi si živel, bil bogat in si privoščil poleg belega kruha tudi mesa. Pozabil si na izrek iz božjih ust, ki ti ga pove prvi stavek.

In danes? Denarja primanjkuje, slabe letine slede ena drugi, prihranki so pošli, visoke davke iztirjavajo, kot gobo nas

stiskajo, kot tropine nas izžemajo. Ni mo- goče več izhajati! Ali je to res?

Nesrečen je oni, ki nima ob prepadu ograje, ki nima varne roke na globini de- roče vode, nesrečen je oni, ki ne vidi bil- ke, katere se bi mogel oprijeti, najnesreč- nejši pa je oni, ki priliklo rešitve zamudi in se prepusti valovom, ki ga odneso tja, odkoder ni rešitve.

—:—

Ako greš po deželi in vprašaš ljudi, kako gospodarsko stoje, boš slišal same pritožbe, samo tarnanje. Je li vse to upra- vičeno? Je in ni!

Gotovo so davki visoki in ne vemo še kakšno višino bodo dosegli, letine niso najboljše, trg je zaprt, ponekod, posebno v Istri in tudi na Krasu vlada v marsika- teri hiši glad.

Ako čitaš naše politično časopisje ti izveni iz skoro vsakega članka velika mizerija, dopisi z dežele pa ti povedò, da se vrši tam predstva, nič drugega ne izveš, kot da se ljudje veselè in zabavajo. Po deželi so mnogokje nabiti plakati, ki vabijo na ples, prosto zabavo s plesom itd. En ples stane danes nekoj tisoč. Janez mora imeti nove čevlje, Jože novo kravato, Urška svilene nogavice, Metka svileno novo obleko itd. Torej je še denar.

Ne glad in ne plesi ne kažejo prave slike našega gospodarskega stanja.

—:—

Govoreč z ljudmi, ki delajo na gospodarski organizaciji našega ljudstva, izveš, kako malo razumevanja je najti pri naših ljudeh za pravo gospodarsko delo. Kapitalistični duh globoko tiči v našem kmetiskem ljudstvu, ki hoče imeti od vsakih organizaciji vplačanih ali pa še dolžnih 10 lir takoj jutri vsaj 20 lir čistega dobička.

Na sporočila od strani gospodarskih organizacij, da sprejemajo naročila za eno ali drugo blago, se malokdo zmeni. Nobena prava zadruga se pa ne more in in sme podvreči špekulaciji, posebno danes, ko valute še niso ustaljene in ravno tako tudi ne cene kmetijskim potrebščinam. Ko kmetje blago potrebujejo, je pri zadrugi na razpolago blago samo za naročnike. Nenaročitelji pa hočejo vendar

imeti blaga, ker ga pa ne morejo dobiti, začnejo godrnjati in zabavljati črez vodstvo, očitati mu malomarnost in pristranost. Kje je malomarnost?

Spominjam se, kaj je bila hrana našemu ljudstvu pred desetimi, petnajstimi leti. Polenta je bila zvečer in zjutraj domač kruh-pogača. Repe in zelja se je mnogo povžilo. Mesnica je bila odprta samo ob nedeljah, večkrat celo samo ob večjih praznikih. In danes? Ne samo v nedeljo mora biti kupljeno meso, temveč tudi večkrat v tednu, jota in ječmenček ni več dober. Prišli bodo časi ko bo dober, a ga ne bo.

—:—

V znoju svojega obraza si boš služil svoj kruh. Še mnogo je bogastva med našim ljudstvom, še mnogo je v zemlji skritih «šacov», a ne pod razvalinami razpadlih cerkev in gradov. S pikonom jih bomo dvignili, s plesom jih bomo zapravili, potem močnih gospodarskih organizacij jih bomo pravilno spravili v promet. Proizvodnjo moramo izboljšati in dvigniti, s smotreno gospodarsko organizacijo bomo pridelke uveljavili na trgu.

Ne zabavljanje, ne tarnanje in ne plesi ni naša rešitev, temveč delo, skrbnost in strokovna izobrazba ter močna gospodarska organizacija.

V znoju svojega obraza si bomo služili svoj kruh, tega ne smemo pozabiti.

Gojitev koruze.

V Italiji je letno obdelanih s koruzo okoli poldrugi milijon ha, na katerih se pridela okoli 25 milijonov q zrnja. Teh 25 milijonov q ne zadošča potrebam prebivalstva in zato se je zelo mnogo uvažalo iz inozemstva, predvsem iz Argentinije in Rumunije. Iz Jugoslavije pride v Ita-

lijo zelo malo koruze, ker pokupijo Avstrijci, Nemci in Čehoslovaki skoro vse jugoslovansko razpoložljivo žito in tudi koruzo.

Pri nas igra gojenje koruze precejšnjo vlogo, posebno pa v Vipavski dolini, gorški okolici, v Brdih in na Krasu.

Pridelek na ha pri nas ni visok, mogel bi biti mnogo višji, ako bi kmetje ravnali tako, kot je potrebno in sicer:

1. Koruza ljubi globoko zrahljano zemljo, torej moramo globoko kopati oziroma orati. Le v globoko izorani zemlji se more nabrati voda in le v taki zemlji more koruza popolnoma razviti svoje korenine. Zemlja za koruzo bi morala biti izorana že v jeseni ali vsaj v zimskem času, ker tedaj more zemlja nabrati največ vlage. Pri nas zgodnje oranje sploh ni v navadi, a bi zelo mnogo koristilo.

2. Gnojiti moramo koruzi dobro, predvsem z domačim hlevskim gnojem, kateremu pridodamo na vsakih 100 m² še 3 kg superfosfata, ½ kg 40% kalijeve soli in pri prvem okopavanju oziroma pletju ½ kg čilskega solitra. Hlevski gnoj, superfosfat in kalijeva sol se potrosi pred oranjem. Ako nimamo hlevskega gnoja in moramo gnojiti le z umetnimi gnojili, uporabljamo dvojnato množino navedenih umetnih gnojil.

3. Za seme naj se izberejo le taki storži, ki so od zgoraj in spodaj približno enako debeli in na katerih sedi zrnce v ravnih črtah. Taki storži imajo največ in najlepše razvitih zrn, kar se tudi pozdeduje. Uporablja se samo seme iz sredine storža. Odbira semena naj se izvrši vedno že na njivi, ko se koruza bere. Kdor ni tega storil, naj tega ne pozabi v

jeseni. Izberejo se take rastline, ki imajo največ in najbolj razvitih storžev.

4. Najbolje je sejati koruzo v vrste, ki so ena od druge oddaljene 70 do 90 cm. Sejanje v vrste olajša poznejše delo pri koruzi.

5. Ako je bilo lansko leto mnogo smetljikave koruze (gobave), naj se seme pred setvijo pomoči v 2% raztopnino modre galice, da se tako uničijo trosi (črni prah), ki povzročajo smetljikavost.

6. Koruzo moramo na vsak način opleti in tedaj uničiti različni plevel, ki ovira rastline pri razvoju, jim krade hranilne snovi in črpa koruzi potrebno vlogo. Koruzo obsipati je tudi potrebno, a ni potrebno obdati stebela z zelo mnogo zemlje, ker potem koruza zažene nove korenine, ki sicer zdaljšajo življenje a ne povečajo pridelka.

7. Skoraj vsi naši kmetje odrežejo oni del stebela, ki je nad storžem in na katerem se nahaja zastavica — moški cvet. To naj se dela tudi v bodoče, ako to baš zahteva pomanjkanje krme, a naj se ne odreže nikdar prej, predno niso osušene lasi, ki mole iz storža. Listi pod in ob storžu naj se poberejo še le tedaj, ko so vsaj do srede suhi. Prisiliti koruzo k zorenju potom odrezanja listov, je nesmiselno, ker s tem uničimo pridelek, ki zavisi ravno od razvoja listov.

Težina vina. V Italiji, posebno v nje južnih pokrajinah kupujejo vino le na q in ne na hl. Čim več ima vino alkohola, tem lažje je, čim manj, tem težje. Voda je za malenkost težja od vina, črno vino pa je težje od belega.

1 hl belega vina tehta v srednjem 99.60 kg
1 hl črnega pa 99.75 kg

100 kg belega vina je enako 100.4 l
100 kg črnega pa 100.3 l

* * *

Voditelji kmetijskih tečajev! Naročite za vse svoje učence »Gospodarski list« proti polovični naročnini.

* * *

O žvepljanju in škropljenju trt.

Komaj trta ozeleni, že mora misliti vinogradnik na meh in škropilnico. Prvo rabi v boju proti oidiju in drugo proti peronospori. Eno in drugo je zelo truda-polno delo in stane nekoliko denarja. Zato ga moramo izvršiti tako, da nam da čim boljši uspeh in čim več koristi. To dosežemo s tem, da pravilno in o pravem času škropimo in žveplamo, da rabi bomo dobro žveplo in modro galico in s tem, da poslednjo pravilno pripravimo.

A) PRAVILA ZA ŠKROPLJENJE.

Pri škropljenju je upoštevati sledeča pravila:

1) Naroči pri zadruzi pravočasno potrebno modro galico in za žveplanje žveplo.

2) Skrbi, da je tvoja škropilnica v redu; slaba škropilnica je največja potrata za drago modro galico in z njo ne boš mogel nikdar pravilno škropiti.

3) Potrebno brozgo napravi tako-le: Odmeri potrebno količino modre galice, obesi jo v vreči dan prej v polovični količini potrebne čiste vode. Za prvo škropljenje zadostuje $\frac{1}{2}$ kg, za drugo 1 kg, za tretje $1\frac{1}{2}$ in za morebitno četrto in peto 2 kg modre galice na 1 hl vode. Uporaba več kakor 2 odstotne brozge je po mnenju najodličnejših strokovnjakov le potrata. Ko se je galica razstopila, pripravi potrebno apneno mleko. Pri tem postopaj tako-le: Vzemi drugo, večjo orno in vlij v njo ravno toliko vode, kolikor si je rabil za razstopljenje modre galice. Nato vzemi 2—3 l vode in v posebnem brentaču ugasi ravnотoliko do- brega in svežega živega apna, kolikor si rabil galice. Nato zlij skozi sito ugašeno apneno brozgo v čisto v orni priprav- ljeno vodo in dobro pomešaj. Konečno

prilij počasi vso razstopljeno modro ga- lico k apnenemu mleku, mešaj dobro, in brozga je gotova. Za boljše razumevanje navedem primer za napravo enega hl enoodstotne brozge: V prvi posodi raz- stopi 1 kg galice v 50 l vode; v drugo večjo posodo zlij 47 l vode in v brentaču napravi apneno brozgo iz 1 kg čistega živega apna in 3 l vode. To apneno broz- go dodaj precejeno 47im litrom vode in konečno dolij še razstopino galice. Tako pripravljena brozga je priznana najbolj- ša in najbolj učinkujoča!

Ali je bilo dodano dovolj apna ali ne, spoznamo na ta-le način: vzemi ko- zarec brozge in pusti jo par ur stati. Ko se brozga v kozarcu nekoliko vleče, opa- zuj nad njo stoječo vodo. Če je ta po- polnoma čista, je bilo apna dovolj, če je pa plava, je bilo apna premalo. Če si pa rabil prav, čisto in dobro živo apno in če si ga dodal v ravno isti količini, ko- likor galice, je ta preizkušnja nepo- trebna, ker si lahko gotov, da je brozga dobra.

4) Brozgo napravi tik pred uporabo, ker zgubi stara na vrednosti. Če pa radi dežja ali drugih ovir ne moreš nadalje škropiti, dodaj brozgi par žlic sladkorja, ker jo s tem dalj časa ohraniš.

5) Škropi prvič v prvi polovici me- seca maja in ne čakaj, da se peronospora še-le pokaže. *Dobro pomni, da škrop- ljenje z brozgo bolezen le prepreči, ne pa ustavi; nikdar je pa ne ozdravi!* Dru- gič škropi ob času cvetenja, ker to cvetju nič ne škodi. Tretjič škropi po cvetenju in sicer glej, da poškropiš celo trto in tudi zarod. Nato škropi po potrebi do polovice avgusta.

6) Škropi, če je mogoče, o lepem in tihem vremenu in ne ob jutranji rosi.

Škropilec naj ne stoji preblizu trte in naj pazi, da škropilnica dela »meglo«. Naj se po možnosti gleda tudi na to, da se poškropijo tudi spodnje strani trtnih listov.

7) Po morebitni toči je vinograde nemudoma škropiti.

8) Mlade zelene cepiče in cepljenke v trtnici je škropiti pogosto. Najmanj vsak teden enkrat.

9) Vsadi v vsak vinograd nekaj trt vrste Jaquez (Žaké), ki oboli najprej na peronospori. Ta trta naj te opominja, da je škropljenje nemudoma potrebno.

10) Škropi trte do skrajnih vršičkov; če jih ne škropiš, postanejo prava ožnjšča peronospore.

B) PRAVILA ZA ŽVEPLANJE.

Pri žveplanju je upoštevati sledeča pravila:

1) Uporabljal le najboljše in najfinjše žveplo. Mleto žveplo je najboljše. Zato kupuj žveplo le pri zadrugah, ki jamčijo za njegovo dobroto in finost.

2) Žveplaj samo o lepem, tihem in suhem vremenu in ne ob rosi.

3) Žvepla ne potresaj na debelo, ker bi utegnili ožgati liste.

4) Žveplaj prvič čim je mladje dosseglo eno ped dolžine.

5) Žveplaj drugič tik pred cvetenjem in požveplaj tudi zarod. Žveplati smeš tudi ob cvetenju, ker to nič ne škodi.

6) Tretjič žveplaj kmalu po končanem cvetenju in po potrebi četrtič koncem julija, ali v začetku avgusta.

7) Če dež izpere žveplo, ponovi žveplanje.

8) Tudi žveplo bolezen le prepreči. Zato žveplaj predno se bolezen pojavi.

9) Oidijum ločiš od peronospore po tem, da njegove sivkaste madeže na grozdu in listu lahko s prstom obrišeš, kar pri peronospori ni mogoče. Jagode, napadene od oidijuma počijo, dočim od

peronospore napadene, porjavijo in se mošnjičku podobno stisnejo.

10) Žveplaj vedno celo trto, le pri četrtem žveplenju v avgustu lahko žveplaš samo grozde in bližnje liste.

Žveplaj in škropi redno in pravilno, če zanemariš ta dela, bodo vsa druga dela in stroški, ki si jih imel z vinogradom brezplodni.

Just Ušaj.

ELEKTRIFIKACIJA JULIJSKE KRAJINE.

Dne 29. marca t. l. se je vršil občni zbor Družbe za elektrifikacijo Julijske Krajine (Società Elettrica della Venezia Giulia) s sedežem v Trstu. Obratni kapital te družbe znaša 20.000.000 L in je v ozki zvezi še z dvema drugimi družbami za elektriko in sicer z Soškimi električnimi tvornicami (Officine elettriche dell'Isonzo) in z družbo za elektrifikacijo Istre (Società Elettrica Istriana). Vse tri organizacije sodelujejo skupno na enem in istem programu, ki gre za tem, da prepreže celo našo krajino z elektrovodi. L. 1922 se je izpeljal elektrovod iz Vidma v Trst, uredila oddajna centrala na Opčinah in položili podzemeljski kabli v Trstu. Na občnem zboru so rekli, da je stem izpeljan velik del programa in da zaenkrat ne mislijo več delati novih elektrovodov. L. 1920 je družba prodala 2.300.000 KWU (kilowatur) električne sile, l. 1921 5.900.000, l. 1922 nad 10.000.000, ter upa oddati letos nad 17.000.000 KWU. Čistega dobička družba ni imela mnogo in je izplačala le 4,5% dividende, kar pa je tudi samosebi umevno, ker take družbe, ki morajo vpreči v obrat večji del svojih kapitalov in založiti jih v nepremičninah, ne morejo prva leta sploh izplačevati dividend, kar se pa nadoknadi pozneje.

Prehod od suhega k zelenem krmljenju.

Zopet je tukaj čas, ko začnemo pokladati živini zelena krmila. Začetek zelenega krmljenja je za živinorejca toliko bolj razveseljiv, čim bolj so mu pošle zimske krmske zaloge. Posebno letos ko maj čaka marsikateri živinorejec, da zraste čimprej zelena krma, ker je bil lanski krmski pridelek vsled izredne suše na splošno zelo pičel.

Pa kakor se zdi zeleno krmljenje enostavno, vendar zahteva, da ga izvršuje vsak živinorejec posebno v pričetku previdno, skrbno in preudarno, če se hoče obvarovati pred občutno škodo v svoji živinoreji. Zato mora preiti od suhega k zelenemu krmljenju prav polagoma. Od dne do dne naj primešava med seno in slamo vedno več zelene krme, istočasno pa naj vedno bolj niža suha krmila, tako da pride najbolj zgodaj čez 14 dni na samo zeleno krmo. Čim bolj počasi se izvrši prehod od suhe krme na zeleno, tem manj bo občutila živina to menjavo. Prebavila vsake živali se morajo namreč šele privaditi na zeleno krmo, ki se razlikuje po svojih lastnostih in učinkovanju od suhe krme. To pa se ne more zgoditi kar čez noč, temveč šele čez dlje časa.

Vsaka hitra menjava, vsak prehitel prehod od ene krme k drugi zniža mlečnost krav in spremeni sestavo mleka, pitalna in mlada živina pa shujša. Navadno traja potem precej časa, da pride mlečna krava zopet na prejšnjo množino mleka, pitalne in mlade živali pa na svoje prejšnje živo težo. Torej zadene vsakogar pri prehitrem prehodu od suhega k zelenemu krmljenju takoj tudi kazen za njegovo nepravilno ravnanje. Pri počasnem ali polaganem prehodu se mlečnost krav ne zniža, pač pa zviša, pitalna

in mlada živina se tudi enakomerno brez vsakega prestanka nadalje razvija.

Pogostokrat povzroči prehitel prehod k zeleni krmi tudi razne bolezni na prebavilih, kakor drisko, napenjanje itd. Slabe posledice prehitrega prehoda k zeleni krmi se pojavljajo tudi v sirarnah pri izdelovanju in razvoju sira.

V krajih, kjer gonijo živino na pašo je tudi treba skrbeti, da se živina polagoma privadi na pašo. Istega dne, ko nameravamo živino prvokrat gnati past, jo je prav tako nakrmiti kakor po navadi. Tudi ko se živali vrnejo iz paše naj dobijo v jasli svoj navadni odmerek suhe krme. Šele čez par dni, ko se je živina že nekoliko privadila na pašo, začnimo odtegovati po nekoliko sena pri vsakokratnem krmljenju v hlevu. Prav polagoma nižajmo potem suho krmo in pašo pa vedno bolj višajmo, dokler ni prehod čez 3 do 4 tedne popolnoma končan. Le tako se izognemo pred navedenimi posledicami prehitrega prehoda.

Ing. A. Podgornik.

* * *

Vino v Čehoslovaški. L. 1920 so pridelali v Čehoslovaški republiki 333000 hl vina, l. 1921 pa 454000 hl. Večinoma imajo belo vino, katerega pridelajo 9 desetlin, črnega pa 1 desetino. V celo republiko uvažajo letno 750—1.000.000 hl vina. Največ so ga uvozili do sedaj Ogrri in sicer skoraj polovico, Avstrija 22%, Italija 20%, Jugoslavija 2%, Rumunija 2% in Francija 4%. V različnih trgovskih pogodbah med čehoslovaško republiko in drugimi državami je bilo dogovorjeno, da more Jugoslavija uvoziti v Čehoslovaško 150.000 hl vina, Italija 110.000 hl, Francija 50.000 hl in Španija 60.000 hl.

Krmska pesa.

V kolikor večji meri se dandanes dobro pognojimo. Tudi ji plevel ne škoduje tako lahko. V jeseni, ko je zrela, jo je dosti lažje rovati iz zemlje kakor druge vrste, ki rastejo globokeje v zemlji.

K takšnim krmskim rastlinam moramo prištevati tudi krmsko peso. Ta rastlina nam daje v ugodnih legah in razmerah in če smo izbrali pravo vrsto 400 do 500 kvintalov pridelka na hektar.

Krmska pesa je lahko prebavljivo in dobro učinkujoče krmilo, ki se je šele v zadnjem času začelo prav ceniti. Kakor je znano, je v pesi jako veliko sladkorja. Prav ta sladkor ima, kakor so pokazale natančne preiskave, dosti več hranilne vrednosti, kakor se je mislilo kdaj poprej. Vsakomur, ki je krmil mlečnim kravam krmsko peso, mu je gotovo znano in se je lahko o tem tudi sam prepričal, kako dobro vpliva na mlečnost krav posebno v zimskem času, ko primanjkuje svežih zelenih krmil.

Največje važnosti pri pesi je to, da si izberemo pravo vrsto, kajti pri malokateri rastlini so letine tako odvisne od vrst, kakor pri krmski pesi.

Hočem torej navesti nekatere najvažnejše in najbolj priporočljive vrste pese. Pred vsemi moramo imenovati ruščo mamutovo peso, ki je podolgasta in raste na pol ven iz zemlje. Je prav rodovitna, potrebuje pa globoke in skrbno obdelane zemlje.

Druga važna vrsta je oberndorfska pesa, ki je polokroglaste oblike in raste skoro popolnoma nad zemljo; le drobni konec njene korenine tiči v zemlji. Radi tega se ta pesa lažje debeli, četudi ni zemlja tako skrbno zrahljana, samo da ji

Tretja zelo važna vrsta je ekenzdorfska pesa, ki je srednje dolga in valjasta. Tudi ta raste skoraj popolnoma nad zemljo in je zelo priljubljena vrsta. Daje jako obile pridelke. Ima pa ti slabi lastnosti, da nima veliko sladkorja v sebi in da začne kmalu gniti.

Okroglaste vrste, ki imajo obilo sladkorja, so se izkazale kot najtrpežnejše. Semkaj prištevamo oberndorfsko peso. Zatorej se priporoča, da razun valjaste ekendorfske sejemo tudi trpežno oberndorfsko peso, če hočemo živino krmiti s peso do spomladi.

Ker je jako važno, da si izberemo prave vrste, je treba seme vsaj prvič naročiti od zanesljivih semenskih tvrdk in zahtevati jamstva za seme.

V dosego visokih pridelkov je treba zemljo dobro gnojiti in sicer s hlevskim gnojem. Nobena druga poljska rastlina ni tako hvaležna za hlevski gnoj kakor ravno pesa.

V naših krajih se opazuje, da se prideluje pesa več let zaporedoma na enem in istem prostoru. To nikakor ni pravilno. Zemlja se s takim ravnanjem preveč enostransko izkorišča in daje vsled tega slabe pridelke. Pa tudi razni škodljivci, posebno pesni objed, se pojavi v tem slučaju.

Pri nas je največ v navadi, da se presajajo na stalno mesto šele sadike, ki se jih je izgojilo na posebnem prostoru ali v gredicah. Bolji pridelek nam daje naravnost na stalno mesto sejana in ne presajena pesa. Priporoča se sejati peso

v vrste, ki so 40 do 50 cm narazen. V vrstah samih pa naj je ena rastlina od druge 25 do 30 cm.

Za krmljenje je rabiti le zdravo peso v primerni množini. Le potem deluje dobro na zdravlje in mlečnost živali.

Kakor hitro pa krmimo preveč pese, lahko opazujemo, da dobi mleko nekaj grenkljast okus. Treba je torej mešati peso med druga krmila, kakor med seno, slamo, rezanico itd. Nadalje lahko dobijo živali vsled preobilega krmljenja

pese tudi drisko. To povzroča ščavna kislina, ki je v pesi, zlasti v njenem listju. Proti tej nepriliki lahko delujemo, če pomešamo med peso nekoliko vapnene prahe ali krede, ki se spoji s ščavno kislino, pesa pa izgubi svoj slab učinek.

V obče pa naj velja pravilo, da pese ne krmimo same, ampak le pomešano z drugimi krmili.

Ing. A. P.

Umetni gnoj v vrtnarstvu.

Skoro nikjer nimamo večje koristi od umetnih gnojil kot ravno v vrtnarstvu. Nikdar ne bi mogla imeti Belgija tako razvito vrtnarstvo in pridelati toliko dovolj zelenjave za tako gosto naseljeno prebivalstvo, ako ne bi tam vsak vrtnar in vsak kmetovalec poznal pravo vrednost umetnih gnojil. Glede uporabe umetnih gnojil zavzema Belgija prvo mesto na celim svetom, ker uporabi na vsak ha obdelanega zemljišča celih 274 kg umetnih gnojil in sicer 138 kg fosforovih, 69 kg dušičnatih in 20 kg kalijevih. V primeri s tem uporabijo v Italiji 51 kg fosforovih, 4½ kg dušičnatih in 0,7 kg kalijevih, skupaj torej 56,2 kg. V Belgiji, ki je predvsem vrtnarska država uporabijo torej na isti površini petkrat toliko umetnih gnojil kot v Italiji.

Koristnost umetnih gnojil zaveži v vrtnarstvu predvsem od tega, da umetni gnoj uničuje različni mrčes in da z njim dosežemo mnogo večje pridelke, kot z domačim gnojem. V vrtnarstvu moremo uporabiti in izrabiti ravno ono umetno gnojilo, ki nam predvsem prija. V glavnem se moramo držati sledečega:

Vsa umetna gnojila so za zelenjavo enako važna in potrebna, tu pa tam mo-

remo izrabiti ravno ono umetno gnojilo, ki za eno ali za drugo zelenjavo najbolj prija. Dušičnata umetna gnojila so najbolj važna za one rastline, pri katerih tvorijo glavni prihod listi, to je pri špi-nači, solati, radiču, kalijeva pa za one, kjer so podzemeljski deli najbolj važni in to je pri repi, pesi, korenjčku, rdečem radiču itd. Fosforno gnojilo je povsod enako potrebno.

V vrtnarstvu pridejo predvsem ona umetna gnojila v poštev, ki takoj, ali vsaj v kratkem času delujejo in to je od dušičnatih čilski soliter, od fosforovih superfosfat in od kalijevih 40% kalijeva sol. Superfosfat in kalijevo sol moramo podkopati, čilski soliter pa moremo uporabljati predvsem za navrhno gnojenje. Za vsakih 100 štirjaških metrov potrosimo v vrtnarstvu 6 kg superfosfata, 2 kg kalijeve soli in 2 kg čilskega solitra. Ako gnojimo tudi s hlevskim gnojem, potrosimo manj umetnih gnojil.

Hlevski gnoj v vrtnarstvu ne zadoštuje, ker zelenjava rabi zelo hitro in zelo mnogo redilnih snovi. Uspehi v vrtnarstvu zavise ravno od uporabljene količine umetnih gnojil, seveda do gotove mere, ker preveč vedno škodi.

Širimo sviloprejo.

Gotovo je to ona panoga gospodarstva, ki jo moremo in moramo v Goriški okolici, vipavski dolini in na Krasu zopet uveljaviti. Kot je že pisal »Gospodarski list« v svoji prvi letošnji številki ni nobenega strahu, da ne bi mogli bub prodati. Na Tirolskem dajejo že danes predujme na letošnji proizvod, ki se ni niti še izlegel.

Predpogoj gojitve sviloprejk je gojitev murvinih dreves. Pred leti je bilo v naših krajih zelo mnogo murv, a z opustitvijo sviloprejk so izginile tudi murve in danes je ostal le majhen odstotek prej obstoječih murvinih nasadov. Začetki bomo morali iz nova.

Kdor hoče gojiti sviloprejko, mora imeti sam murvine nasade, to pa vsled tega, ker moramo dajati gosenicam sveže liste in ne že ovele. Pri nas je bila navada in je še vedno, da lastniki sviloprejk kupujejo v bližnji in daljnji okolici murvino listje ter ga držijo doma po več časa in z njim krmijo gosenice. To ravnanje je nepravilno, ker se je izkazalo, da ovelo listje, ki je po navadi tudi prašno, gosenicam škoduje in povzroča večkrat različne bolezni. Murvinega listja moremo samo tedaj nekoliko več nabrati — več, kot potrebujemo za en dan —, ako se bojimo dežja; gosenicam se namreč ne sme dajati mokrega listja, ker je isto istočasno mokro in hladno ter povzroča proliv (drisko).

Nekaj števil.

Sviloprejka se izvali iz jajc, ki se prodajajo v trgovini po stari meri unča; 1 unča je enaka 25 gramov. Na eno unčo pride 35—50.000 jajc. Od ene unče moremo dobiti okoli 50 kg bub, na 1 kg jih pa pride 450—900, kot so pač razvite.

Za gosenice, izvaljene iz 1 unče jajc, potrebujemo v času od izvaljenja do prve prelevitve (okoli 5 dni) 3 kg listja, v dobi od prve do druge prelevitve (3½—4 dni) 9 kg listja, od druge do tretje (4½ dni) 30 kg listja, od tretje do četrte (5½—6½ dni) 90 kg listja, potem pa do zabubanja (7½—8½ dni) okoli 630 kg listja, v celoti torej skozi celotno dobo 28 do 33 dni goseničnega življenja okoli 762 kg.

Listja moremo nabrati od murve stare

8 let	2 kg
9 »	4 »
10 »	7 »
11 »	17 »
12 »	30 »
15 »	37 »
20 »	41 »
30 »	57 »
50 »	74 »

Iz teh števil moremo izračunati koliko murv potrebujemo in po tem naj tudi vsakdo, kdor se misli pečati z gojitvijo sviloprejk, napravi tozadevni načrt.

* * *

Razstava v Trstu, ki se je vršila septembra meseca lanskega leta, ni dosegla onega uspeha, katerega so pričakovali njeni organizatorji. Bilo je sklenjeno, da se vrši tudi to leto razstava v še večjem obsegu, a po vsi priliki je ne bo, ker ni denarnih sredstev in je pred kratkim zgorelo precej paviljonov, v katerih so bili pomešeni različni predmeti. V slučaju, da se bo razstava vendar vršila, mora naše ljudstvo svojo proizvodno silo pokazati v večji meri, kot jo je lansko leto.

* * *

O gnilobi krompirja.

Krompir je podvržen raznim boleznim, od katerih je pa najhujša gniloba. Ta bolezen se pojavi že na polju, ali pa pozneje v shrambi. Gniloba se je pojavila v Evropi prvič leta 1845. in se je kmalu razširila po vseh deželah, kjer se sadi krompir. Bolezen nastopi v dveh oblikah, pri eni postane gomolj voden in gnjl, pri drugi sčrni in se posuši. Prvo gnilobo imenujemo mokro, drugo suho.

Obe gnilobi povzročuje ena in ista glivica, ki jo v znanstvu imenujemo *Phytophthora infestans*. Ta glivica napade že zeleno krompirjevo, ki postane zgodaj črna in kmalu segnije. Taka krompirjevica, zlasti zvečer hudo smrdi.

Klice teh glivic, ki živijo na krompirjevici raznaša veter in dež jih potem spere globoko v zemljo, kjer potem okužijo tudi gomolje.

Če prerežemo tak gomolj, najdemo v njem rujave madeže, kateri več ali manj globoko segajo v meso gomolja. Kmalu se potem gniloba razvije globoko v gomolj, ki kmalu cel segnije.

Tudi z enega krompirja na drugega preide ta bolezen tako pod zemljo, kakor tudi v shrambi. Nadalje se širi ta huda bolezen na ta način, da sadimo obolele gomolje.

Proti tej bolezni so ti-le pomočki:

1. V shrambe je spravljati le suh krompir.

2. Shramba za krompir bodi suha in krompir moramo večkrat prebirati.

3. Za sanditev rabi samo zdravo gomolje. Če je gomolj količkaj gnjl in če je opaziti v mesu tudi najmanjše pege, odvrži ga in ne rabi ga za seme.

4. Če si primoran semenski krompir prerezovati, nareži krompir par dni pred saditvijo in pusti ga, da malo ovane.

5. Poškropi krompir ob suhem vremenu in sicer tik pred cvetanjem z 2 odstotno raztopino modre galice, ki jo je pripraviti, kakor za trte.

6. Od bolezni segnile krompirjevece ne puščaj na njivi, temveč sežgi. U.

* * *

Tržni pregled.

Žita. Cena pšenici je na svetovnem trgu nekoliko zrastle, povpraševanje po nji je živo, posebno v Angleški, Franciji in tudi v Nemčiji, katera pridelava sploh mnogo premalo živeža. Iz Jugoslavije se izvažajo precej vseh žit, to pa vsled znižanih izvoznih tarif. Na trgih, ki pridejo za nas v poštev, veljajo sledeče cene:

Milan: pšenica 110—115 L po q

koruza 93—95 L po q

oves 98—100 L po q

Videm: pšenica 108—112 L po q

koruza 102—108 L po q

oves 88—92 L po q

V Trstu so cene za nekoliko nižje kot v Vidmu.

Setev kaže v inozemskih državah srednje, v Italiji po različnih vesteh zelo dobro.

Živina. Posebno v času pred Velikonočnimi prazniki so cene klavni živini precej zrastle vsled velike potrebe mesa za praznike. V Italijo se je uvozilo nekaj klavne živine iz Jugoslavije in nekaj tudi iz Francije. Precej dobro se plačujejo krave posebno izrazite mlekarice. V splošnem so cene goveji živini precej zrastle, kar se opaza tudi na naših semnjih. Cene

bolj globoko v Italiji so višje kot pri nas in sicer:

Milan: pitani voli 4.30-5.80 L kg žive teže
krave 3.20-5.80 L kg žive teže
teleta 4.00-7.00 L kg žive teže
Padova: voli 4.— L kg žive teže
krave 3.80 L kg žive teže
teleta 5.50 L kg žive teže

Pri nas so cene približno enake onim iz Padove, ali bi vsaj morale biti.

Krma. Na trgih je zelo malo ponudb dobrega sena, za katero se zahtevajo zelo visoke cene. Najvišje so danes v Milanu, kjer se plačuje dobro seno po 120 L q, otava 110 L, slama 47 L. Najdražje se je v Milanu plačalo seno po 139 L q. V Vidmu velja kravje seno 73—80 L, detelja 76—84 L, slama 35—40 L. V Trstu je detelja nekoliko dražja kot v Vidmu, in sicer vsled visokih fakinažnih stroškov.

Cene ostalim krmilom stoje. Pri ceni otrobov pri nas in v drugih krajih Italije je zelo velika razlika, kar si moramo razlagati od tod, da nimamo v naših krajih velikih mlinov.

Vino. Kupčija se je skoraj povsod v Italiji precej poživila, cene navadnemu vinu pa le niso zrastle. Povsod iščejo predvsem močna vina, katerih pa je malo več na razpolago. Kako velika razlika je v ceni močnega in šibkega vina, navašamo zgled iz Apulije, kjer se plačuje vino

s 15 odstotki alkohola vsak odstotek po 20 L, skupaj torej 300 L,

s 14 odstotki alkohola vsak odstotek po 18 L, skupaj torej 250 L,

s 13 odstotki alkohola vsak odstotek po 16 L, skupaj torej 210 L,

z 12 odstotki alkohola vsak odstotek po 14 L, skupaj torej 117 L.

z 10 odstotki alkohola vsak odstotek po 11 L, skupaj torej 110 L.

Iz tega razvidimo, da je v Apuliji 15 odstotno vino skoraj trikrat tako drago, kot 10 odstotno. V Istri je trg mrtev. Črno vino se plačuje v Poreču po 170—220 L, belo pa po 160—210 L. V Vipavi cene padajo, posebno v zgornjem delu Vipave; v Brdih velja hl okoli 250 L. Kraški teran še ne gre.

Umetna gnojila. Povpraševanje po umetnih gnojilih je bilo to leto zelo veliko, poseba mnogo so kmetje pokupili superfosfata in čilskega solitra; Poslednji stane danes na vagone franko Milan 140 L, $15\frac{1}{17}\%$ superfosfat pa okoli 28 L po q franko vagon odhod tvornica. Pri nas se je letos prodalo malo superfosfata, ker so ljudje pokupili mnogo tomaževe žlindre.

Galica in žveplo. Kupčija se je nekoliko ustalila in stane modra galica okoli 245 L po q franko tvornica. Ventilirano žveplo stane okoli 84 L franko tvornica v vrečah od 25 kg stane 2.50 L več. Galizirano žveplo je za vsak odstotek modre galice za 2.50 Lir dražje.

* * *

Ni napredka brez izobrazbe, ni gospodarskega napredka brez gospodarske in strokovne izobrazbe. Čitajte in širite »Gospodarski list«.

Knjigovodski tečaj.

Dragi učenec! Predpostavljajoč, da si nalogo, ki sem ti jo dal v zadnji številki »Gospodarskega lista«, vestno izvršil, ti podajam v današnji številki objubljen rešitev. —

Primerjaj svojo izvršitev z rešitvijo v listu, in popravi, kar si pogrešil. Če si izvršil vse brez pogrška — bolje zate. —

* * *

Prejemki

Mesec :

Stran glavne knjige	Tekoče šte- vilo	Dan	IME VPLAČEVALCA	Predmeti	Znesek prejemka	Hranilne vloge	Posojila	Tekoči račun z Zvezo	Zadružni deleži
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	14	6	Bevk Bogumil . .	hran.vloga	1900 —	1900 —	.	.	.
	15	10	Dolinar Ivan . .	"	1200 —	1200 —	.	.	.
	16	25	Novak Ciril . .	pristop	23 —	.	.	.	20 —
					3123 —	3100 —	.	.	20 —

Mesec :

	17	2	Dolinar Ivan . .	hran. vloga	4000 —	4000 —	.	.	.
	18	3	Cimperšek Franc	"	200 —	200 —	.	.	.
	19	6	Novak Ciril . .	obresti in stroški	268 —	.	.	.	.
	20	6	Abram Josip . .	hran. vloga	2800 —	2800 —	.	.	.
	21	15	Cimperšek Franc	"	800 —	800 —	.	.	.
	22	21	Ogrizek Edvard .	pristop	23 —	.	.	.	20 —
	23	29	Cimperšek Franc	hran. vloga	2000 —	2000 —	.	.	.
	24	31	Zadružna Zveza .	dvig	11000 —	.	.	11000 —	.
	25	31	Ogrizek Edvard .	obresti in stroški	452 —	.	.	.	.
					21543 —	9800 —	.	11000 —	20 —

Mesec :

	26	7	Čibej Alojzij . .	hran. vloga	2000 —	2000 —	.	.	.
	27	10	Abram Josip . .	"	1000 —	1000 —	.	.	.
	28	10	Bevk Bugumil . .	"	5000 —	5000 —	.	.	.
	29	11	Cimperšek Franc	"	3000 —	3000 —	.	.	.
	30	24	Cimperšek Franc	"	1500 —	1500 —	.	.	.
	31	27	Peternel Gregor .	pristop	23 —	.	.	.	20 —
	32	27	Peternel Gregor .	obresti in stroški	892 —	.	.	.	.
	33	27	Zadružna Zveza .	dvig	22500 —	.	.	22500 —	.
					35915 —	12500 —	.	22500 —	20 —

Februar 1922

Tekoči račun s člani	Upravni prispevki	Obresti posojil	Zamudne obresti	Obresti tekočin rač. in vredn. listin.	Prislopnina				OPOMBE
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	1 —	.	.	.	2 —	.	.	.	.
.	1 —	.	.	.	2 —	.	.	.	.

Marec 1922

.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	58 —	210 —	.	.	.	.	.	.	.
.	1 —	.	.	.	2 —	.	.	.	.
.	92 —	360 —	.	.	.	.	.	.	.
.	151 —	570 —	.	.	2 —	.	.	.	.

April 1922

.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	1 —	.	.	.	2 —	.	.	.	.
.	142 —	750 —	.	.	.	.	.	.	.
.	143 —	750 —	.	.	2 —	.	.	.	.

Izdatki

Mesec :

Stran glavne knjige	Tekoče šte- vilo	Dan	IME PREJEMALCA	Predmet	Znesek izdatka	Hranilne vloge	Posojila	Tekoči račun z Zvevo	Zadruž- ni deleži
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	8	10	Zadružna Zveza	naložba	3200	.	.	3200	—
	9	16	Oglas	—	14	.	.	.	.
	10	28	Plača uradniku	—	50	.	.	.	.
					3264	.	.	3200	—

Mesec :

11	6	Novak Ciril	posojilo	7000	.	.	7000	.	.
12	6	Nakup kolekov	—	45	.	.	.	.	.
13	15	Bevk Bogumil	hran. vloga	800	800	.	.	.	.
14	29	Abram Josip	—	1500	1500	.	.	.	.
15	31	Ogrizek Edvard	posojilo	12000	.	.	12000	.	.
16	31	Nakup kolekov	—	76	.	.	.	.	.
17	31	Plača uradniku	—	50	.	.	.	.	.
				21471	2300	.	19000	.	.

Mesec ;

18	11	Zadružna Zveza	naložba	11000	.	.	11000	.	.
19	27	Peternel Greg r	posojilo	25000	.	.	25000	.	.
20	27	Nakup kolekov	—	116	.	.	.	.	.
21	31	Plača uradniku	—	50	.	.	.	.	.
				36166	.	25000	11000	—	.

Za nalogo do izida prihodnje številke »Gospodarskega lista«, okrog 15. maja t. l., prenesi v blagajniški dnevnik in razdelnik za prejemke — in za izdatke, poslovne dogodke za nadaljnje tri mesece t. j. za maj, junij in julij 1922. — En del teh poslovnih dogodkov se nahaja na strani 139., drugi del pa na strani

156. »Gospodarskega lista« lanjskega letnika. —

Izvrši to nalogo na isti način kakor ono za mesec januar, februar, marec in april. — Prihodnja številka »Gospodarskega lista« prinese rešitev. —

Bodi pripravljen, da se bodo te naloge nadaljevale do tja, da bodo vsi po-

Februar 1922

Tekoči račun s člani	Inventar	Upravni stroški	Obresti hran. vlog	Obresti tekočih ra- čunov					OPOMBE
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	14	.	.	.	.	.	.	.
.	.	50	.	.	.	.	.	.	.
.	.	64	.	.	.	.	.	.	.

Marec 1922

.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	45	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	76	.	.	.	.	.	.	.
.	.	50	.	.	.	.	.	.	.
.	.	171	.	.	.	.	.	.	.

April 1922

.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	116	.	.	.	.	.	.	.
.	.	50	.	.	.	.	.	.	.
.	.	166	.	.	.	.	.	.	.

slovni dogodki t. j. prejemki in izdatki, Dela bo še mnogo, toda ne zgubi po-
pravilno prenešeni v blagajniška dnevnika in razdelnika, ki tvorita podlago za vknjižbe v ostale poslovne knjige. tečaj t. j. knjige in račune in dosegla pro-
Ko bo vse to izvršeno, bova kontrola metu in delu odgovarjajoči dobiček —
lirala prenose v ostale poslovne knjige, četudi le na papirju. —
in ko bojo tudi ti v redu, preideva k za-
ključnim delom.

Alojzij Bajec.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje št. 11. Preoral sem travnik, ker je bil zaraščen s preslico. Prvo leto sem posadil krompir, drugo leto sem obsejal z lucerno, a preslica mi vendar dela mnogo preglavic. Kako naj jo uničim?

Odgovor: Preslica je zelo škodljiv plevel, ki je predvsem razširjen na vlažnih, ne pretežkih tleh. Taka tla se morajo predvsem osušiti, najboljša z globoko drenažo, potem pa večkrat globoko prekopati in večkrat pleti. Na taki zemlji se mora potem kolobariti in sicer s travami in okopavinami, najboljša v sledečem redu: krompir, laška ljulka, pesa, domača detelja, krompir itd. Koristno je tudi gnojenje z umetnimi gnojili. Ako boste tako obdelovali, boste gotovo v nekoliko letih popolnoma iztrebili preslico, ki je sveža goveji živini zelo škodljiva.

Vprašanje št. 12. Ostalo mi je 3 q žveplenokislega amonijaka. Ali bo izgubil mnogo na vrednosti (dušika), ako ga shranim za prihodnje leto? Kako naj to storim?

Odgovor: Žveplenokisli amonijak ima to svojstvo, da srka v sebe vlago in tako se izgubi mnogo dušika. Shranite amonijak na suhem kraju, pod vreče položite desko, vrhu nje pa malo slame. Vreče naj bodo nekoliko odmaknjene od zida.

Vprašanje št. 13: Kakšna razlika je med angleško in nacionalno modro galico?

Odgovor: Nacionalna modra galica je ona galica, ki se proizvaja v Italiji, mogli bi reči tudi italijanska galica. Katera je bolja, Vam ne moremo odgovoriti, ker nismo delali tozadevnih poizkusov. Italijanski kmetijski strokovnjaki trde, da je italijanska modra galica bolja, ker ima isto notranjo vrednost in je po q za okoli 12 L cenejša od angleške, neki kmet na Krasu pa je izjavil, da zaleže več 1 kg angleške modre galice kot 2 italijanske. Dobro bi bilo to stvar preiskati in uredništvo lista prosi tudi, da bi kdo to preizkušal in javil.

* * *

Kako je po deželi.

Iz Dobravelj na Vipavskem.

L. 1908, ko so imeli tukajšnji kmetovalci toliko vina, da niso imeli niti dovolj posode v katero bi vino shranili in je bila cena vinu tako nizka, da se ni več izplačalo trt obdelovati, so se sestali bolj napredni kmetje iz dobravske okolice in ustanovili si svojo zadrugo.

Uspeh se je takoj pokazal, ker je zadruga od pristopivših članov sprejela nad 1000 hl. vina v svoje kleti, ter je na to vino precej izplačala 25.000 K predujma,

da so si člani lahko nakupili druge potrebščine. Leto pozneje ni bila letina tako ugodna. Zadruga je začela z razprodajo svojih vin, katere so pokupili kupci iz vseh strani bivše Avstrije, po zelo za našo zadrugo ugodnih cenah, ter je tako rešila naše kmetovalce da niso zavrgli svojega pridelka raznim drugim špekulantom v prid.

L. 1910. se je pričelo graditi lastni združni dom z veliko krasno moderno urejeno kletjo, v katero se spravi lahko 5000

hl. vina za izvoz. Začelo se je tudi z nakupovanjem raznih kmetijskih potrebščin, kot umetnih gnojil, krmil za živino, kmetijskega orodja, galice, žvepla itd. Zadruga je delovala tudi v vojnem času, dasi ne v takim obsegu kakor pred vojno, in po vojni.

Zadruga ima namen v prvi vrsti vnovčevati pridelke svojih članov in jim obratno po najnižjih cenah preskrbeti razne kmetijske potrebščine. Zadruga se tega namena trdno drži, kar priča število članov, ki znaša zdaj nad 400, je torej ena največjih in najmočnejših zadrug v slovenskem delu naše dežele. Da je zadruga res na dobrem glasu, priča tudi dejstvo, da so se pozneje ustanovljene zadruge prej kakor so kaj ukrenile večkrat obrnile za svet na naše združno vodstvo.

V nedeljo, dne 8. aprila se je vršil občni zbor, na katerem se je predložil obračun za leto 1922. Zadruga šteje 411 članov in je imela v prejšnjem letu 2.010.700 L prometa in ima 18.000 L rezervnega fonda. Na občnem zboru se je povdarila potreba močne kmetijske gospodarske organizacije in izrazila želja, da se vse vinarske zadruge združijo v močno zvezo, ki bo omogočila ugodnejšo prodajo vina ter se tudi izrazilo upanje, da se to kmalu zgodi.

Člani pričakujejo od novega vodstva, da isto še bolj poveča ugled zadruge, za celo okolico nujno potrebne gospodarske organizacije, ki je že mnogo koristila in bo morala v bodočnosti še več.

SIRARSKI TEČAJ V ZATOLMINU.

Kakor lani se je tudi letos vršil v prostorih združne mlekarne v Zatolminu teoretično - praktični sirarski tečaj, ki ga je priredil deželni odbor po svojem deželnem kmetijskem uradu. Tečaj, ki se je pričel 6. februarja in zaključil 17. marca t. l., je vodil inž. A.

Podgornik. Udeležilo se ga je 14 gojencev iz raznih tolminskih občin, kjer že delujejo združne mlekarne ali pa se jih namerava ustanoviti v najkrajšem času. V tečaju se je poučevalo živinoreja, mlekarstvo, travništvo in planšarstvo. Primerno namenu prireditve tečaja je zavzemalo največ učnih ur praktično vezbanje gojencev v sprejemanju in v ravnanju z mlekom, v preiskovanju mleka, v posnemanju mleka, v pinjenju smetane in v ravnanju z maslom, v izdelovanju, ravnanju in oskrbovanju sira. Poleg prejšnjega imenovanega sta poučevala na tem tečaju tudi kmetijski tehnik Dr. M. Marsan in učitelj za mlekarstvo Ciril Šavli, oba uslužbena pri kr. podprefekturi v Tolminu.

Na splošno je tečaj uspel prav dobro. Želeli je le, da bi se ti tečaji prirejali tudi v bodoče, ker manjka še v mnogih naših mlekarnah zmožnih in večjih sirarjev, ki morajo postati glavni stebri za izboljšanje in povzdigo domačega sirarstva.

Izpod Nanosa. Naš okraj ni sicer zelo bogat, vendar izgleda, da stojimo gmotno boljše, kot drugi deli naše dežele. Ni sicer izobilice denarja, kot je bila enkrat, celo precejšnje pomanjkanje je zavladalo, a mnogo po lastni krivdi ljudstva samega.

Iz našega okraja se letno izvozi precej lesa, mnogo sena, posebno nižavskega, konjskega in zelo mnogo krompirja. Žalibog gre vse to blago predvsem skozi roke različnih špekulantov in ne skozi roke kate- re naše gospodarske organizacije. V Hrenovcih smo imeli prej delavno Kmetijsko društvo, ki je celemu okraju mnogo koristilo. Danes to društvo spi spanje pravičnega. Sicer razumemo in upoštevamo težek položaj, ki je nastal vsled še neizmenjanih kron, vendar pa bi morali kme-

tovalci dvigniti to prepotrebno gospodarsko organizacijo. Denarja je med ljudstvom še dovolj.

Interesantna je tudi zadeva mlekarne v Hruševju. Mlekarna spi, mleko pa kupujeta senožeški in prestranski mlekar. Zakaj smo ustanovili mlekarno?

Na socialnem tččaju v Hrenovicih, ki se je vršil na belo nedeljo, je bil izvoljen odbor Kmetstvo-delavske Zveze, ki je poklican, da te potrebne organizacije zopet pokliče k življenju.

Kmetovalci, dvignite svoje gospodarske organizacije, ker drugače se bo vaš položaj vedno slabšal in boste izgubili tudi svojo gospodarsko samostojnost.

Iz Brd. Tukaj opažamo en zdrav pojav, ki je predpogoj gospodarskega blagostanja in to je delo.

Letošnja zima je bila precej mila in dovoljevala delo na polju in v vinogradih. Naši Brici so uporabljali pikon v mnogo večji meri, kot kedaj prej in so tudi posadili več krompirja in tudi koruze kot pred vojno. Kako naj se pa preživimo, ako se ne bomo vrnili k materi zemlji, ko izginja drugačni zazlužek.

Kupčija vina je bolj mrtva, a vendar gre vino kolikor toliko naprej. V Števerjanu je vina malo več, mnoga ga pa je v Kojskem in okolici. Cena je okoli 2.50 L.

* * *

Razne odredbe.

Nektere hranilnice so dobile potom županstev vabila, naj predložijo pravila in druge listine radi neklih sprememb, ki jih zahteva z dnem 8. februarja 1923 na naše ozemlje raztegnjena postava. Opozorjamo vse te zadruge, da ta zakon se naših zadružnih hranilnic ne tiče in naj tako tudi odgovorijo uradom. Naše zadružne hranilnice so ustanovljene na podlagi zadružnega zakona z dne 9. aprila 1873. Gori omenjeni novi odlok velja pa za hranilnice ustanovljene v smislu »hranilničnega regulativa« leta 1888. To bi bile občinske, mestne, deželne in ustanovne hranilnice, kakor goriški Monte di pietà, Deželna hranilnica, idrijska mestna hranilnica, postojnska občinska hranilnica itd.

Vinski davek. Z odlokom dne 8. februarja 1923 je stopil v veljavo dne 13. marca t. l., dan po objavi v »Gazzeta Ufficiale« tudi v novih pokrajinah zakon o vinskem davku, ki določa, da mora vsak vinogradnik ali vinski trgovec plačati od

vsakega hl vina po 20 L državnega davka. Ta davek ne izključuje drugih doklad in davkov na vino, ki jih nalože dežela ali občina. Obdavčeno je vsako zdravo vino in tudi petijot, ki vsebuje nad 5% alkohola. Na podlagi prošnje more biti oproščen tega davka po 1 hl vina na vsako nad 15 l staro osebo vinorejčeve družine, ako pripada ista med male kmete in najemnike, ki morajo svojo zemljo obdelovati z lastno družino in ki ne pridelajo več kot 50 hl vina. Oproščeno je davka tako vino, ki se uporabi za proizvodnjo octa (jesiha) ali pa žganja in drugače pokvarjeno vino, ki se pa mora vseeno javiti. Ako se tekom leta vino pokvari ali iztoči ali ako se na kakšen drug način izgubi, mora to posestnik najdalje v roku 10 dni javiti pristojni finančni oblasti, ki to vino potem oprosti davka. Na podlagi kolkovane prošnje je mogoče dobiti odlog plačila davka do tedaj, dokler ni posestnik vina prodal.

* * *

Splošni davek na blagovni promet. (Tassa generale di bollo sugli scambi.) S kr. odlokom z dne 18. marca 1923, št. 550 (Gazzetta Ufficiale št. 70 z dne 24. marca 1923) so odpravljene do sedaj veljavne kolkovne pristojbine na luksuzne predmete, na dragulje in dragocenosti in na proizvajanje luksuznih tkanin in rokavic in vpeljana s 1. aprilom 1923 nova oblika kolkovnih pristojbin.

Temu splošnemu davku je podvržen vsak prenos (scambio) blaga med obrtniki, trgovci in obratovalci, ki ga povzroči njihovo obrtno ali trgovsko poslovanje. Izvzet je slučaj, ko se plačajo pristojbine za vknjižbe. Pod obrtniki, trgovci in obratovalci je razumeti vse fizične osebe, družbe in druge pravne osebe, ki navadno ali o priliki kupujejo ali izdelujejo predmete z namenom prodaje ali preprodaje, bodisi da jih predelajo ali ne. Prenos blaga od trgovca, obrtnika in drugih kupčevalcev na stranko, ki blago kupi za lastno uporabo, ni podvržen temu davku izjeme so spodaj navedene.

Računi (fakture): O vsakem prenosu, ki je temu davku podvržen, se morajo napraviti računi (fakture), če denarni znesek presega deset lir. Fakture se morajo napraviti v dveh izvodih, drugi izvod lahko nadomesti vknjižba v knjigi »prima nota«. Oddane fakture in njih prepisi morajo biti zaznamovani s tekočimi številkami. Presjete fakture in prepisi odposlanih se morajo hraniti 3 leta. Vsi po tem zakonu prizadeti morajo biti vedno pripravljeni dokazati na podlagi listin, da je pristojbina plačana za blago, ki ga hranijo v skladiščih ali potuje za njih račun.

Pristojbina je trojna: 1. Do fakturnega zneska 100 L za vsakih 20 L in delni znesek 20 L 10 stotink, če znaša faktura nad 100 L, za vsakih 100 L ali delni znesek 50 stotink ($\frac{1}{2}\%$). Ta pristojbina velja za izmenjavo surovin (izvzeto luksuzno blago pod 3.), kovin v kosih, kladah ali stisnjenih oblikah, (izjema kakor poprej) apna, mavca, cementa, stavbnega materiala iz ilovice, kemičnih izdelkov in umetnih gnojil, medicinskih specijalit, dišav, penečih se vin in mineralnih vod v steklenicah (izjeme pod 3.) in končno, kar je za nas najvažnejše, za izmenjavo kmetijskih pridelkov, ki še niso bili kakorkoli predelani ali spreminjeni (Glej spodaj oprostitev).

2. Pri izmenjavah v vrednosti do 100 L za vsakih 20 L ali del 20 L se plača 20 stotink, z nad 100 L pa za vsakih 100 L ali del 100 L 1 lira (1%) za druge vrste blaga, predelanega in napol predelanega, in živino, z izjemo luksuznih predmetov navedenih pod 3.

3. Do 100 L plačamo od vsakih 20 L in delnega zneska 40 stotink in nad 100 L za vsakih 100 L in delni znesek 2 liri (2%) pri kupčijah z blagom, ki ga spodaj prav kratko naštejemo: jantar, avtomobili, slonova kost, dragulji, usnjate rokavice, čipke, drage kovine, kožuhošina, glasovirji, perje, dišave, vezanine, svila, preproge iz vzhoda, in želvovina in luksurično pohištvo. Ta pristojbina se mora plačati tudi v slučaju, da iz delovalec ali trgovec proda blago naravnost konzumentu, vsled tega je treba izdati v vseh slučajih prodaje takega predmeta fakture, kot zgoraj povedano.

Za zneske pod desetimi lirami se ne plačujejo pristojbine po tem zakonu.

OPROŠČENI so tega davka: a) Najnujnejše življenske potrebščine: Pšenica, turšica, ječmen, riž in njih izdelki (otrobi, krmila itd.), moka, kruh, navadne testenine, zelenjava (tudi suha in konzervirana), sadje sveže in suho, paradižne konzerve, meso (sveže, zmrznjeno in v zabojčkih), mesni ekstrakti, kondenzirane juhe (tekoče ali v kockah), zabele za juhe ali skuhnje (ričet), ribe (sveže, posušene, slane, marinirane, v olju, v zabojčkih ali drugih posodih), jajca, mleko (sveže in kondenzirano, tudi s sladkorjem, v zabojčkih in posušeno mleko), maslo in njegovi nadomestki (ponarejeno maslo), skuta in drugi mlečni izdelki, sir, prekajenine, slanina, prašičja in druga jedilna mast, oljino in drugo jedilno olje, oljke (tudi posušene ali v slanici), oljnata semena, kis (izvzemši kis v steklenicah), sladkor in melasa, kava in njeni nadomestki, b) kuriva (tudi petrolej in bencin), pralno milo, lug in slinčni izdelki, c) voda za škropljenje ali proizvajanje sile in pitna voda, d) predmeti državnega monopola, e) plin in električna sila. Za predmete navedene pod a, b, c in d veljajo sledeče pristojbine: ako svota presega

5 L, ne pa	10 L	znaša pristojbina	L 0.05
10 » » »	100 » » »		L 0.10
100 » » »	1000 » » »		L 0.20
1000 » » »	5000 » » »		L 0.30
5000 » » »	10.000 » » »		L 0.40
10.000 » » »	» » » » »	če je svota nedoločena	L 0.50

za plin in elektriko veljajo posebni predpisi.

Zakonu sta dodani prilogi A, ki našteva luksurične predmete, in B, ki določa pristojbine za pohištvo. Vsebuje tudi določbe gledé faktur uvoznega in izvoznega blaga.

Vse kolkovine plačuje vedno kupec.

Pristojbina se plačuje potom kolkov, ki obstojajo iz dveh delov. Izdajatelj računa prilepi del kolka, ki nosi kraljevo podobo, na fakture na

menjeno kupcu, drugi del pa se prilepi na prepis ali v knjigo »prima nota« zraven dotične postavke. Razveljavijo se koliki ali s preluknanjem ali pa, da se piše čez oba dela s tinto datum dneva izdaja ali pa, da se datum pritisne s mastno tinto.

Ni mogoče se spuščati v bolj podrobno razlaganje tega zakona. Kdor se hoče bolj natančno poučiti in zna italijansko, dobi v knjigarni K. T. D. v Gorici brošurico, ki vsebuje zakon in razlago.

V koliko so prizadete naše zadrage?

I. Ako zadruga prodaja blago naravnost članu konzumentu za lastno uporabo, ali sploh ni freba

fakture (razen pri luksuriznih predmetih!), ali pa kolekuje fakturo kot navadno pobotnico:

Do L. 5 prosto

od L. 5.01 do L. 10 L. 0.05

od L. 10.01 do L. 100 L. 0.10

in tako dalje za vsakih 100 L ali delni znesek L. 0.10.

Za L. 1000 L. 1.20 (vštevši doklado 20%).

Od L. 1000.01 dalje za vsakih 100 lir ali delni znesek L. 0.20 in 20% doklado. Nadaljni obrazci najdemo v gori omenjeni brošurici.

II. Ako pa zadruga prodaja blago trgovcu, ali drugi zadrugi, ki z blagom kupčuje, se je ravnati po novem zakonu.

Gospodarski drobiž.

Pozno izvaljena piščeta, taka, ki se izvale šele v drugi polovici meseca maja, se da hladne jeseni telesno ne razvijejo dovolj in zato je najbolje taka piščeta že v naprej določiti za klavno živino. Najbolje jajčarice se izvale marca in aprila meseca.

Jajčarice ne bodo zapustile lastnega gnezda in kurnika ter ne bodo polagale jajc drugod, ako bodo imele, mirno udobno gnezdo. Napravi jim vsled tega kurnik v mirnem delu dvorišča oziroma poslopja. Ako nima kokoš pri polaganju jajc potrebnega miru, ga gre iskati drugam.

Čistost v hlevu in v gnezdih je najvažnejše sredstvo proti različnemu mrčesu in različnim boleznim pri goveji živini in kokoših. Čistost je posebno potrebna v letnem času, ko postaja vedno večja toplota, v kateri se mrčes in bolezni najbolj širijo. Zračite in čistite.

Napajanje koz ni popolnoma enostavna stvar. Ako se koza prej napije kot nasiti, lahko oboli na prebavilih in dobi mršavo dlako. Ako se prvo nasiti in šele potem napije, nazaduje v donesku mleka, postane debela in se težko oplemeni. Toraj daj kozi prvo malo piti, potem jo nasiti in tedaj daj ji zopet malo vode. Tako pridobiš krepke in zdrave mlečne živall.

Krmljenje s svežo krmo je po zimi ravnotako važno, kot v letnem času, ker sveža krma osveži kri. Ker pa nimamo v zimskem času detelje in sveže trave, moramo skrbeti za druge vrste sveže krme in to je krmska pesa in krmsko korenje. Ako hočemo imeti v zimi dovolj taka krma na razpolago, moramo že sedaj napraviti potrebne korake in zasejati mnogo pese.

Trnje sredi travnika pravi, da je posestnik travnika len in malomaren. Trnje moramo skopati in prekopano zemljo dobro pognojiti, ker je trn zemljo izčrpal, potem pa posejati z dobrim semenom in sicer z malo detelje in malo trave.

Drobtine izpod jasli in izpod sena ne uporabljajte za podsejavanje travnikov, ker obstoje te drobtine največ iz plevla, dobrega semena je tam bore malo. Plevel škoduje ravnotako na travniku kot na njivi.

Zadružne mesnice se zelo širijo, a ne pri nas temveč na Francoskem, kjer vlada to gibanje izdatno podpira. Francoska vlada se zaveda, kakšen vpliv imajo zadružne mesnice na razvoj cene mesu. Upamo, da bo tako kmalu tudi pri nas.

TISKOVINE V ZALOŽBI GORIŠKE	Prejemne knjige mleka . . . » » 30.—
ZADRUŽNE ZVEZE:	Knjige za tekoči račun . . . » » 15.—
Blagajniški dnevnik 100 listov po L 35.—	Knjige pristopnic, 400 listov . . » » 30.—
Blagajniški dnevnik 200 listov » » 50.—	Knjige pristopnic, 200 listov . . » » 20.—
Blagajniški dnevnik z razdel-	Knjige pristopnic, 100 listov . . » » 15.—
nikom za izdatke 200 listkov » » 70.—	Hranilne knjižice, izvod . . . » » 2.—
Blagajniški dnevnik z razdel-	Posojilne knjižice, izvod . . . » » 2.—
nikom za prejemke 200 list-	Denarne knjige á 200 listov . . » » 22.—
kov . . . » » 70.—	Zadolžnice a) na poroštvo . . . » » 0.50
razdelniki zadrug . . . » » 50.—	Zadolžnice b) na vknjižbo . . . » » 0.50
Posojilne knjige á 400 strani . . » » 90.—	Izpiski hranilnih vlog . . . » » 0.40
Posojilne knjige á 300 strani . . » » 80.—	Izpiski deležev . . . » » 0.50
Posojilne knjige á 200 strani . . » » 70.—	Izpiski posojil . . . » » 0.40
Hranilne knjige á 200 strani . . » » 70.—	Računski zaključki za den. z. » » 0.39
Imeniki združnikov . . . » » 20.—	Računski zaključki za blag. z. » » 0.30
Deležne knjige . . . » » 30.—	Potrdila za dvignjene hr. vloge » » 0.08
Salda konti . . . » » 30.—	Opomini za obresti in glavnice » » 0.10
Nakupno - prodajne knjige . . » » 40.—	Obrestne tablice . . . » » 1.—
Blagovni skontri . . . » » 30.—	Izkazi za neposredne pristoj-
	bine . . . » » 0.30

Katoliško Tiskovno Društvo

vpisana zadruga z omejenim jamstvom
v Gorici

priporoča vsem zadrugam
in zadrugarjem svojo - - -

KNJIGARNO V GORICI

Via Carducci 2 (v Montovi hiši)

PRODAJA na drobno in na
debelo pisarniške in šolske
potrebščine, fiskovine za ob.
- - činske in druge urade - -

Varstvena znamka.

Čevljarska zadruga
v MIRNU pri Gorici

izdeluje vsakovrstno obuvalo
poznano pod imenom

ADRIA čevlji

Edino domače zadržno podjetje te stroke, ki si je pridobilo vsestransko priznanje. Izdeluje čevlje, ki v ličnosti in trpežnosti prekašajo vse druge te-vrstne izdelke.

LASTNE PRODAJALNE: v Gorici, Corso Verdi 32, v Trstu, ulica Rettori 1, v Celju, Narodni dom, - Razpošilja tudi naravnost iz tovarne v Mirnu na debelo in na drobno.

Zveza goriških delavnih in proizvodjalnih zadrug

Reg. zad. z om. zav.

GORICA, Via Mazzini (Municipio) 4 I. nad.

VČLANJENIH ZADRUG 45.

Prevzema vsa obnovitvena kakor tudi druga v stavbno in proizvodjalno stroko spadajoča dela, ki jih izvršuje sama ali potom pridruženih stavbenih zadrug. - - Vojnooškodovanci izročite obnovitvena dela le našim stavbenim zadrugam.